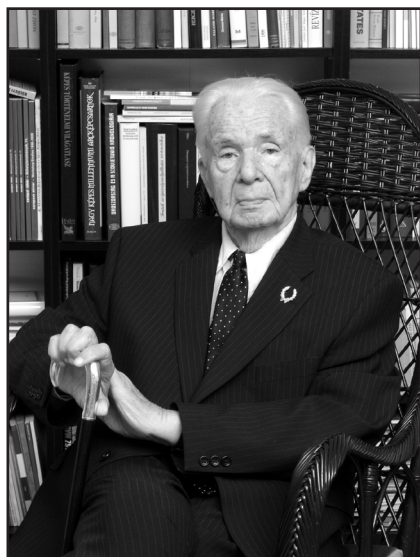

Megalapozott tudás, kutatói felelősség, minden helyzetben emberi tartás

A 10 éve elhunyt Kosáry Domokos (1913–2007)
tiszteletére

*Kosáry Domokos portréja
Fotó: Gottl Egon fotóművész
A kép a Rubicon szerkesztőség tulajdona*

10 évvel ezelőtt, 2007. november 15-én kaptuk a hírt, hogy életének 95. évében elhunyt Kosáry Domokos Széchenyi-nagydíjas történész, az MTA rendes tagja, az Akadémia egykori elnöke, a hazai és nemzetközi tudományos és közélet nagy tekintélyű, kiemelkedő egyénisége. Olvasva a korábban megjelent és az emlékezetére akkor közzétett írásokat, azok megerősítettek bennünket abban, hogy Kosáry Domokos mellőztetésének idején, Gödöllőn végzett munkája sem az egyetemen, sem azon kívül, talán még szakmai körökben sem kellően ismert. A róla szóló írásokban, tanulmányokban életének ezen időszaka gyakran említésre sem került. Ezért a halálakor megjelentetett emlékező írásunkon túl elhatároztuk, hogy bemutatjuk, ismertté tesszük az Agrártudományi Egyetemen, annak Központi Könyvtárában töltött éveinek fontosabb állomásait, történéseit, Kosáry Domokos ránk hagyományozott szellemi hagyatékát.

Az elmúlt tíz évben kerestük azokat a lehetőségeket, formákat, amelyekkel ezen szándékunkat meg tudjuk valósítani, s meg tudjuk mutatni, milyen kiváló, sokat megélt, nagy tudású embert tudhat korábbi igazgatójának könyvtárunk, én magam pedig könyvtár-igazgató elődömnök. Törekvésünkben az a személyes meggyőződés vezetett, hogy múltunk és az elődök törekvéseinek, hasznosítható tapasztalatainak megismerése nélkül nem lehet a jelenben új értékeket létrehozni, a jövőt biztosító feladatainkat eredményesen, az elvárt színvonalon végezni. A gödöllői egyetem vonatkozásában sokat idézett Móricz Zsigmond is arra tanít igen bölcsen történelmi regénytrilógiájában, hogy „A história nem arra való, hogy az ember csak éppen megismerje, mi volt s hogyan, hanem arra való, hogy ami már egyszer megtörtént, tanúságul legyen a későbbi időkben mindenkinek, aki hasonlatos sorsra jut.”

Abban a kivételes helyzetben volt részem, hogy vezetői működésem idején Walleshausen Gyula nyugalmazott könyvtári főigazgató, történész, címzetes egyetemi tanár, az egész magyar könyvtárügy egyik kiemelkedő egyénisége, aktívan jelen volt könyvtárunk életében egészen 2010-ben bekövetkezett haláláig. Nagyon sokat beszélgettünk az 50-es években Kosáry Domokossal együtt végzett munkájukról, mindennapjaikról, a történetek, események mellett arról az emberről, akinek már pusztán jelenléte és megszólalása is kedvezően hatott a kollégákra. Később a könyvtárba került Kissné Bognár Krisztina főlevéltáros, levéltárvezető, aki szintén részesévé vált a Kosáry egyetemi hagyaték rendezésének, feldolgozásának és közzétételének. Walleshausen Gyula elbeszélései alapján, valamint a szaklevéltárunkban őrzött dokumentumok, kéziratok felhasználásával jól bemutatható, hogy Kosáry Domokos könyvtárosként, tudományszervező igazgatóként is figyelemre méltó, maradandó értékű szakmai, tudományos munkát végzett, s hogy ez a korszak is fontos részévé vált életének.

A könyvtári évek

Kosáry Domokos ebben az évben éppen 65 éve került az egyetemre hivatalos alkalmazásba. 1952. október 3-tól 1957. november 14-ig, letartóztatásáig dolgozott a könyvtárunkban.¹ Kezdetben könyvtárosként, aztán tudományos kutatóként, majd igazgatóként tevékenykedett. Az Országos Könyvtári Központ ideiglenes alkalmazottjaként már egy évvel korábban, 1951 novemberétől mint a központi könyvtári koncepció kidolgozója került szoros kapcsolatba az egyetemmel. Így egyértelműen elévülhetetlen érdemei vannak az egyetemi központi könyvtár létrehozásában, szakmai megalapozásában, szervezetének és működésének szabályozásában. Az 1955. szeptember 10-én kelt tájékoztatóban a következő szavakkal fogalmazta meg a közgyűjteménnyel kapcsolatos terveit, elképzeléseit „[...] határozott arculatú, gödöllői székhelyű, valóban központi jellegű, tudományos színvonalú, olyan könyvtárrá fejlődjék, mely az egyetemen belül és a többi tudományos könyvtár sorában hiánytalanul be tudja tölteni az őt megillető helyet [...]”.

A nevéhez köthető – számos más eredmény mellett – a rendkívül fontos, szakszerű, számos szempontot figyelembe vevő szerzeményezés, mai megfogalmazással állománygyarapítás, amit mindig kezében tartott; a könyvtár tudományos színvonalává alakítása az általa kijelölt kutatási területek felvázolásával; az elvárható bibliográfiái és kutatói tevékenység, amely a hallgatók, oktatók és kutatók jobb tájékoztatását eredményezheti; a széles körű kiadványcsere megszervezése; a fordító szolgálat létrehozása; a hallgatóknak

nyújtott szolgáltatások, a gyakran nem szokványos programok kezdeményezése, mint az „elő folyóirat”; az egyetemi könyvtári bizottság feladat- és hatáskörének kidolgozása.

Az Agrártudományi Egyetem Tanácsának felkérésére hozta létre az egyébként általa javasolt és kezdeményezett Agrártörténeti Munkaközösséget 1956. április 13-án, s indította el később a mai napig megjelenő *Agrártörténeti Szemle – Historia rerum rusticarum* című folyóiratot. A lap szerkesztését maga végezte. Időszakában hat igen jelentős kiadványsorozat hívta fel a figyelmet a könyvtárra, köztük az új szerzemények jegyzékei, bibliográfiák, a kezdő kutatóknak készített *A kutatás és tájékoztatás segédkönyvei*, az *Agrártörténeti tanulmányok*, valamint az *Egyéni életművek bibliográfiái* kötetei. Az A/5-ös formátumú kiadványok szerény, de tetszetős, egységes halványzöld borítóval kerültek kiadásra, s számos hazai könyvtárban ma is megtalálhatóak. A *Bevezetés a magyar történelem forrásaiba és irodalmába* című nagyívű munkáját is folytatta, melynek 2. kötete 1954-ben jelent meg.

Kosáry az itt töltött évek alatt sikeresen együttműködött a tanszékekkel, tudományos műhelyekkel, jelentős személyiségekkel, oktatókkal, kutatókkal, tudósokkal. A Könyvtár számos kiemelkedő rendezvény helyszíne volt időszakában.

Mindezek mellett könyvtárosként és igazgatóként képviselt, szervezett, érvelt, mindennap kiállt a könyvtárért és munkatársaiért. Aggódott a külföldi könyvek, a könyvtári folyóiratok előfizetési összegének csökkenése miatt, eljárta a jobb raktári körülmények megteremtéséért, az állomány jobb elhelyezéséért. Több nyelven diktálta leveleit a cse-rekapcsolatok erősítése és szélesítése érdekében. Sokat dolgozott az állomány megfelelő alakításáért, feltárásaért. Kezdeményezte a könyvtár nemzetközi szervezeti tagságát is. Szervezte a barátságosabb könyvtári körülményeket, kutatómunka végzésére ösztönözte a munkatársakat, kiválókat terjesztett fel elismerésre. Időszakában maga a könyvtár is elismerésben részesül. Személyügyi terve máig érvényes megállapításokat tartalmaz. Még az olvasó- és kölcsönzőszolgálatban is ellátott ügyeletet, „inspekciót”. Az 1956-os egyetemi események során felszólalásában a forradalom tisztaságának megőrzésére, a rend fenntartására intett. 1957-es letartóztatásakor is egy egyetemi ünnepi ülésre készített előadást dolgozott.

A könyvtár kutatói teraszán (Kosáry Domokos balról a második)

1960. májusi szabadulása után egy évvel, 1961 szeptemberében a Pest és Nógrád megyei Állami Levéltár munkatársaként tért vissza Gödöllőre, az Országos Bibliográfiai Munkaértekezletre, ahol két munkabizottságban is felszólalt. Az egyetem „GATE Díszpolgára” kitüntetést adományozott Kosáry Domokosnak, melyet 1995. október 20-án vett át Gödöllőn.

Egy évtized emlékezete

Kosáry Domokos halálának 10. évfordulóján a tisztelgés jegyében szedjük számba, mi is történt az elmúlt egy évtizedben. Azt gondoljuk, az emlékezet gazdag, s bízunk benne, méltó is a jeles tudóshoz, emlékének örök fenntartására.

Kosáry Domokos halálakor a könyvtári megemlékezés mellett Réti L. László c. egyetemi tanár tollából *Mestere volt a tudásnak, példája az emberségnek, eleje a magyarságnak* címmel megjelent egy írás az egyetemi honlapon, majd a Szent István Egyetem (SZIE) Lap 2007. novemberi számában. Már Kosáry halála után közvetlenül felmerült bennünk, hogy amennyiben megfelelünk minden elvárásnak és feltételnek, kezdeményezzük nevének felvételét, amely lehetővé teszi a könyvtárügyért tett szolgálatainak, szellemi hagyatékának méltó elismerését, egyben ápolását. Egy éves előkészítő munka után 2008. október 29-én terjesztettem a Könyvtár nevében az akkor Solti László, az MTA rendes tagja, az egyetem rektora által vezetett SZIE Szenátus elé a javaslatot, melynek tagjai számos támogató hozzászólással egyhangúlag fogadták el azt. A család nevében lánya, Kosáry Judit professzor asszony járult hozzá a név felvételéhez. A 19/2008/2009 SZT határozat alapján a könyvtár neve: Kosáry Domokos Könyvtár és Levéltár lett, mely az egyetem központi könyvtára és levéltára.

Kosáry Domokos nevének felvételére a SZIE Szenátus ünnepi ülésének keretében került sor 2009. január 21-én, az egyetem aulájában. Az ünnepi program eseményein jeles személyiségek (akadémikusok, történészek, levéltárosok, könyvtárosok, Kosáry tisztelői és barátai) vettek részt. Megtisztelt jelenlétével Kosáry Judit professzor asszony is. Beszédet mondott Pálinkás József, az MTA akkori elnöke, és az azóta már elhunyt Walleshausen Gyula. „Több, mint fél évszázad homályából idézem fel hajdani kedves igazgatóm, Kosáry Domokos alakját. Képek, események, epizódok villannak fel abból [...] az évekből, amelyet joggal nevezhet a mai Szent István Egyetem gödöllői könyvtára a felemelkedés korának, az agrárhistoriográfia pedig dicső fejezetének.” – fogalmazott a korábbi munkatárs. Az általa elmondott emlékező beszéd² nyomtatott formában is megjelentettük, kiegészítve dokumentummásolatokkal és a könyvtárunkat bemutató összeállítással. A beszéd szerkesztett változata helyet kapott a Ferch Magda és Ormos Mária által szerkesztett Kosáry-emlékkötetben³ is.

A program résztvevői közösen avatták fel a Zsivkov Anita által tervezett Kosáry-emléktáblát a könyvtár főbejárata előtt. Az emléktábla felirata az 1983-as akadémiai székfoglaló beszédéből való idézet: „Az alkalom fel nem ismerésén, a tévedésen, a bizonytalanságon a legjobb szándék sem segít [...]. A reális szem, a döntés és határozott cselekvés képessége viszont, akár kockázatvállalás, akár kompromisszum van soron, meg tudja sokszorozni az erőt.” Kosáry Domokos portréja a Rubicon szerkesztőség tulajdonában levő Gottl Egon fotó alapján készült. Az ünnepi ülés résztvevői kiállítás keretében ismerhették meg a névadó gödöllői tevékenységét. A kiállítást gazdagította, hogy a Pest

Megyei Levéltár⁴ kölcsön adta Kosáry kitüntetéseinek egy részét, és a nyilvánosság előtt alig ismert rajzai, festményei közül néhányat.

*A SZIE Szenátus ünnepi ülése Kosáry Domokos nevének felvétele alkalmából
(jobbról: Pálinkás József, Solti László, Kosáry Judit, Walleshausen Gyula, Koósné Török Erzsébet)*

Megtisztelő volt számunkra, hogy a nevét viselő könyvtár képviseletében jelen lehetünk és koszorút helyezhettünk el Kosáry Domokos síremlékének avatásán, 2010. október 20-án a Farkasréti Temetőben.

Kosáry Domokos születésének 100. évfordulója alkalmából 2013. május 14-én emlékülésre került sor a Magyar Tudományos Akadémián, ahol számos előadásban idézték fel alakját és gazdag munkásságát. Az előadók sorában egyetemünk akkori rektora, Solti László a gödöllői évekről tartott előadást, amelynek szerkesztett változata az összes további előadással együtt megjelent a Magyar Tudomány 2013. 12. számában.⁵

A centenáriumi évében könyvtárunk az egyetemmel közösen névadónk emlékének megőrkítésére Kosáry Domokos-díjat alapított. Az érem Csikai Márta Munkácsy Mihály-díjas szobrászművész alkotása.⁶ Az elismerés a könyvtárügy területén, a könyvtári, levéltári munka szervezésében több éven át elért kimagasló eredmény, az egyetemtörténeti, agrártörténeti kutatásokban végzett magas szintű tevékenység, illetve a Könyvtár érdekében, a könyvtárügyért kifejtett támogatás elismeréseként adományozható. A díj alapításának évében a Szenátus ünnepi tanévnyitó ülésén, 2013. szeptember 9-én Solti László, az MTA rendes tagja, az egyetem volt rektora, valamint posztumusz Walleshausen Gyula ny. könyvtári főigazgató, történész, c. egyetemi tanár részesült az elismerésben. Ezt követően a következő személyiségek vették át a díjat: Szögi László ny. könyvtári főigazgató, történész, levéltáros (2014), Fülekgyörgy György professor emeritus és posztumusz Princz Ágostonné főkönyvtáros, részlegvezető (2015), Koósné Török Erzsébet ny. könyvtári főigazgató, főkönyvtáros (2016), Bánkeszi Lajosné címzetes igazgató (2017).

A 2013-as szeptemberi tanévnyitó ünnepség részeként *Kosáry Domokos, az Agrártudományi Egyetem könyvtárigazgatója* címmel időszak kiállítással is megemlékeztünk születésé-

nek századik évfordulójáról. A kiállítás NKA támogatással került megrendezésre, neves gödöllői szakemberek bevonásával.

Még ezen év szeptember 23-án Kosáry Domokos védetté nyilvánított síremlékénél – amely a Nemzeti sírkert része lett – emlékezésre és koszorúzásra került sor. Az ünnepi eseményen, amelyet a Nemzeti Örökség Intézete, valamint a Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság szervezett, könyvtárunk is részt vett.

A már valóban könyvritkaságnak számító *A chilloni fogoly* (Kosáry börtönnaplója) és *A történelem veszedelmei* című kötetben megjelent, néhány ma is időszerű Kosáry tanulmány újrakiadásával emlékezett meg a Kosáry általa 1992-ben életre hívott Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia (SZIMA) születésének 100. évfordulójára. A kötet elején olvasható Hanák Gábor történész, filmrendező „Múltunkról – öncsonkítás nélkül” című beszélgetése Kosáry Domokossal. Örülünk annak, hogy a 2013. november 15-én Ferch Magda, a SZIMA ügyvezető titkára szerkesztésében megjelent és bemutatott kötet megjelenéséhez, ha szerény mértékben is, de hozzájárulhatott könyvtárunk.

Az emlékezés sorában szólni kell az első önálló Magyar Agrártudományi Egyetem megalakításának 70. évfordulója keretében rendezett *Könyvtári emlékezet – A Szent István Egyetem Kosáry Domokos Könyvtár és Levéltár 1945–2015* című könyvtártörténeti kiállításról, melyet 2015. november 5-én nyitott meg a könyvtár. Az időszaki kiállítás keretében Kosáry Domokos egyetemi éveinek bemutatása kiemelten szerepel. A kiállítás jelenleg is látogatható, megtekinthető a könyvtár főbejáratánál.

A névfelvétel után, a centenáriumi évben és azt követően is minden lehetőséget kihasználva számos előadást tartottunk (például MKE 45. Vándorgyűlés, Levéltárosok Őszi Fesztiválja), cikket jelentettük meg különböző könyvtári és levéltári folyóiratokban Kosáry Domokos könyvtárosként, tudományos-szervező könyvtárigazgatóként végzett munkájáról.⁷ Fontos azt is megemlíteni, hogy az egyes könyvtári eseményeken a szépíró képességekkel is rendelkező Kosáry Domokos munkáiból, valamint a róla szóló írásokból összeállítás is elhangzott, Horváth Zoltán rendezésében. Az évek során létrejött gazdag fotótár pedig Balázs Gusztávnak köszönhető. A könyvtár képeslap-sorozatában Kosáry Domokosról is szerepel néhány kép.

Az elmúlt évek kutatásainak eredményeként, mintegy összefoglalásaként NKA támogatással készítettük el a Kosáry-forráskiadványt, melyet 2015. november 17-én jelentettünk meg, illetve mutattunk be *Kosáry Domokos, az Agrártudományi Egyetem tudományos-szervező könyvtárigazgatója. Forráskiadvány a Magyar Agrártudományi Egyetemen, Kosáry Domokos alkalmazása alatt keletkezett, a Kosáry Domokos Könyvtár és Levéltárban őrzött iratokból* címmel.⁸ A kötetben feltárt források 1952 és 1957 között, illetve 1958-ban keletkeztek (felmentési iratok), így a teljességre törekedve átfogják Kosáry Domokos egész agráregyetemi időszakát. A bevezető tanulmányt követően a szövegű változatban közölt iratok Kosáry alkalmazásával, előmenetelével kapcsolatos, továbbá a könyvtári munkával, az agrártörténeti kutatások kérdéseivel foglalkozó dokumentumok, valamint a korszak és szereplői megidézését szolgáló korabeli fotók találhatóak. A kötetet Ormos Mária történész, az MTA rendes tagja a Magyar Tudomány, Bényei Miklós könyvtáros-történész, ny. címzetes egyetemi tanár pedig a Könyvtári Figyelő folyóiratban mutatta be.⁹

Epilógus

Kosáry Domokos kényszerű helyzetében, a félretettségek idején is mércét állított, példát mutatott megalapozott tudásával, általános és szakmai műveltségével, nyelvismeretével, széles látókörével, morális tartásával, emberségével, megtörhetetlen bizalmával. Tanított, s nem utolsósorban dolgozott. Dolgozott határtalan tenni akarással, könyvtárosi képzettség nélkül is hozzáértéssel, tisztességgel, megalkuvást nem ismerő őszinteséggel és bátorsággal, magabiztos kutatói fegyelemmel. Kiegyensúlyozottsága, a jóindulat motiválta gondolkodása és ítélete, derűje, nyílt, tiszta beszéde, logikus érveléssel, lendületes stílusban megfogalmazott írásai, külsőségekben is egyedüli megjelenése, eleganciája megmarad bennünk örökre.

Soha nem feledhetjük – mi könyvtárosok különösen – Walleshausen Gyula 2009-ben papírra vetett sorait: „Kosáry kiemelkedő tagja volt annak az eredeti hivatásából kiszorított csapatnak [...] akik – a diktatúra afféle tudós rabszolgáiként – a tudomány iránt elkötelezetten mentették, majd gyűjteményekké rendezték a nemzet pusztuló – kallódó szellemi kincseit, s közben megszervezték, s – a történelem fintoraként – magas szintre emelték a hazai könyvtárügyet.”

A nevéről elnevezett könyvtárnak megvannak további kötelezettségei. Bízom benne, hogy az eddigi törekvések méltó, felelős folytatói lesznek az utódok, minden helyzetben, minden körülmények között óvják, megbecsülik és gazdagítják a kapott örökséget, ébren tartják Kosáry Domokos emlékét.

Zárszóként álljanak itt a Kosáry Domokos-díjasok emlékező gondolatai közül a 2017-ben díjazott Bánkeszi Katalin, az OSZK KI címzetes igazgatójának sorai: „A díj értékét az a kiemelkedő életmű adja, melyet Kosáry Domokos hozott létre. Fiatalkorától a szellemi élet jelentős alakja volt. Munkássága mind a kulturális, mind a tudományos élet területén egyedi és meghatározó, amit számos elismerés bizonyít. Büszkeséggel tölt el az, hogy munkahelyem, a nemzeti könyvtár alapításának 203. évfordulója alkalmából 2005 novemberében első alkalommal az „Országos Széchényi Könyvtár Örökös Tagja” új kitüntető címet Kosáry Domokos kapta, elismerve ezzel a könyvek emberének kivételes tevékenységét. Sajnálom, hogy személyesen nem ismerhettem, nem dolgozhattam vele együtt.

Köszönjük a neves tudósunk az emberi értéket és szellemi hagyatékot, amely a későbbi generációknak példaértékű és ösztönző lehet ahhoz, hogy elhivatottan dolgozzanak a tudás átörökítésért.”

JEGYZETEK

1. Felmentésének kezdeményezésére csak 1958 októberében kerül sor az illetékes főhatóság részéről, s az egyetem „azonnali hatállyal elbocsátva” bejegyzéssel szüntette meg munkaviszonyát visszamenőleg, 1958. július 3. napjától jogerősen.
2. Walleshausen Gyula: Kosáry Domokos, a tudománysszervező könyvtárigazgató. Szerk. Koóséné Török Erzsébet. Közread. a Szent István Egyetem Kosáry Domokos Könyvtár és Levéltár. Gödöllő, Szent István Egyetem Kosáry Domokos Könyvtár és Levéltár. 2009. 59 p., ill.
3. Ferch Magda – Ormos Mária (szerk): Hommage à Kosáry Domokos. [közread. a] Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia]. [Budapest], Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia, 2009. 406 p., ill., részben színes

4. Kosáry Domokos irathagyatékának és képeinek őrzője, kezelője – végakarátának megfelelően – a Magyar Nemzeti Levéltár (MNL) Pest Megyei Levéltár, a börtönből való szabadulása utáni munkahelye.
5. Solti László – Koósné Török Erzsébet: Kosáry Domokos, az Agrártudományi Egyetem tudományszervező könyvtárigazgatója. Magyar Tudomány, 174. évf. 2013. 12. sz. 1466–1479. p.
6. A Kosáry Domokos-díj zöld színű háttérrel 235 x 235 mm keretdobozban elhelyezett, egy oldalas, bronzból készült 97 mm átmérőjű érem, amely Kosáry Domokos portréját ábrázolja Kosáry Domokos-díj felirattal, továbbá szerepel rajta születési és halálozási éve, valamint a készítő művész, Csikai Márta Munkácsy Mihály-díjas szobrászművész monogramja. Az elismerés alapítására, az adományozás rendjére és feltételeire vonatkozó leírás a Kosáry Domokos-díj Alapító Okiratában szerepel.
7. Koósné Török Erzsébet – Kissné Bognár Krisztina: Kosáry Domokos, a könyvtáros, a tudományszervező könyvtárigazgató. Tudományos és Műszaki Tájékoztatás 60. évf. 2013. 11–12. sz. 480–493. p.
Koósné Török Erzsébet – Kissné Bognár Krisztina előadása a Magyar Könyvtárosok Egyesülete 45. Vándorgyűlésén (Eger, 2013. július 18–20.)
Koósné Török Erzsébet – Kissné Bognár Krisztina: Kosáry Domokos könyvtárigazgatóként. Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 62. évf. 2015. 11–12. sz. 444. p.
8. Koósné Török Erzsébet – Kissné Bognár Krisztina (szerk): Kosáry Domokos, az Agrártudományi Egyetem tudományszervező könyvtárigazgatója. Forráskiadvány a Magyar Agrártudományi Egyetemen, Kosáry Domokos alkalmazása alatt keletkezett, a Kosáry Domokos Könyvtár és Levéltárban őrzött iratokból. Gödöllő, Szent István Egyetem Kiadó, 2015. – 247 p., ill., részben színes
9. A Kosáry Domokos forráskiadványról megjelent könyvszemle, illetve recenzió:
Ormos Mária: Kosáry Domokos, az Agrártudományi Egyetem tudományszervező könyvtárigazgatója. Könyvszemle. Magyar tudomány, 2016. 177. évf. 5. sz. 631–633. p. <http://www.matud.iif.hu/2016/05/18.htm>
Bényei Miklós: Kosáry Domokos, a könyvtáros. Recenzió. Könyvtári figyelő, 2016. 62. évf. 2. sz. 258–260. p.
http://epa.oszk.hu/00100/00143/00308/pdf/EPA00143_konyvtari_figyelo_2016_02_258-260.pdf
10. Ezúton fejezem ki köszönetemet Kissné Bognár Krisztinának közreműködésért.

Koósné Török Erzsébet

